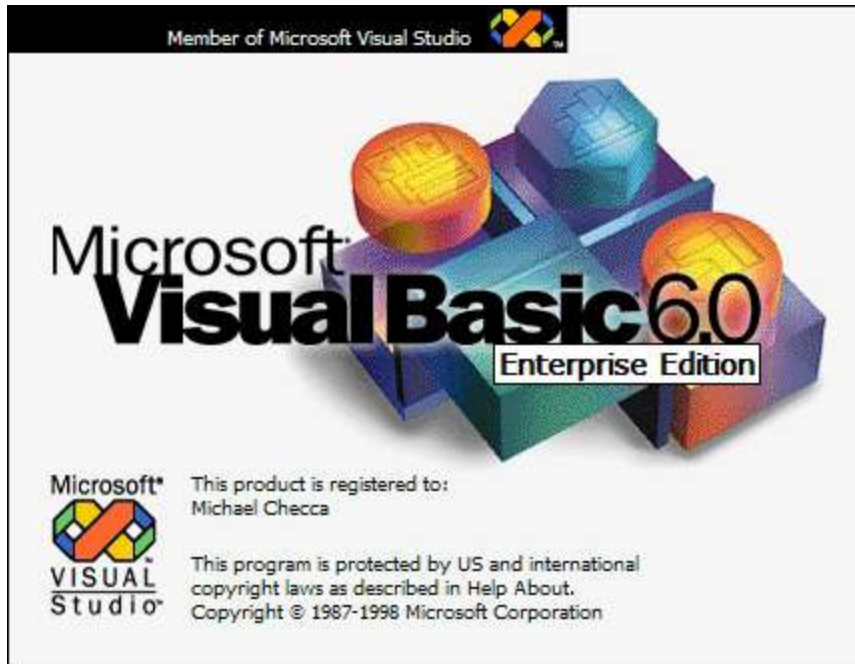

بخش چهارم

محاسبات ریاضی

تهیه و تنظیم : علی نیک فرجام

سرفصل مطالب

❧ ۵ عملیات اصلی ریاضی

❧ تقدم انجام عملیات محاسباتی

☒ استفاده از پرانتز جهت نقض قوانین تقدم

❧ نوشتن و تفسیر نمودن عبارات محاسباتی در VB

❧ توابع محاسباتی

۵ عملیات اصلی محاسباتی

ویژوال بیسیک به صورت زیر از ۵ عملیات اصلی محاسباتی پشتیبانی می‌نماید:

عملیات	نوشتار سنتی	نوشتار کامپیوتری
جمع	$3 + 4$	$3 + 4$
تفریق	$3 - 4$	$3 - 4$
ضرب	3×4	$3 * 4$
تقسیم	$3 \div 4$	$3 / 4$
توان	3^4	$3 ^ 4$

عملیات انتساب

☞ همواره نتیجه انجام محاسبات با استفاده از عملگر انتساب در داخل یک متغیر و یا یک ویژگی از یک کنترل قرار می‌گیرد

```
iSum = iFirstValue + iSecondValue
```

```
iSum = Val(txtFirst.Text) + Val(txtSecond.Text)
```

```
MainMenu.Top = (Screen.Height - MainMenu.Height) / 3
```

☞ ابتدا محاسبات موجود در سمت راست علامت = (عملگر انتساب) انجام شده و سپس مقدار نهایی به محل مشخص شده در سمت چپ نسبت داده می‌شود

انجام محاسبات عددی

☞ دستورالعمل های صحیح

```
x = 4
y = 2
z = x + 5
t = x * 2
txtPrice.Text = x + y
Const Pi = 3.14
dblDiameter = Pi * sglRadius
dSqrt = x ^ .5
```

☞ دستورالعمل های اشتباه

```
4
x + y
z% = x% + txtInput.Text
sglPrice = $1,456.98
```

تقدم عملیات محاسباتی

نتیجه محاسبه فرمول زیر چیست؟

$$3 + 5 * 2$$

همواره محاسباتی عددی دارای یک ساختار سلسله مراتبی برای تقدم و تاخر عملگرها به شرح زیر می باشند:

۱. توان
۲. ضرب و تقسیم
۳. جمع و تفریق
۴. ترتیب از چپ به راست برای عملگرهای هم گروه

تمرین در خصوص تقدم عملگرهای محاسباتی

نتیجه محاسبه فرمول های زیر به ازاء $x = 12$ و $y = 4$ را بنویسید

- $x + y / 2$
- $y ^ 3 / 4$
- $x + 2 * y - 2 * x$
- $8 + x * y / 3$
- $-8 + y ^ -2$
- $16 ^ (1 / 4)$

استفاده از پرانتز جهت دسته بندی محاسبات

☞ همواره عملیات قرار گرفته در داخل پرانتزها اول انجام می‌شوند
صرف نظر از ترتیب و اولویت‌های معمول مربوط به تقدم عملگرها.

$$3 + 5 * 2 = 13$$

$$(3 + 5) * 2 = 16$$

☞ پرانتزها ممکن است تودر تو باشند

ابتدا پرانتزهای داخلی مورد محاسبه می‌شوند

$$((3 + 5) * 8) / (2 * 4) = ?$$

☞ استفاده از پرانتزها ممکن است تنها جنبه نمایشی داشته باشند و وجود یا عدم وجود آنها تاثیری در نتیجه محاسبه نداشته باشند

تمرینات تکمیلی در خصوص تقدم عملگرهای محاسباتی

دستورالعمل مربوط به محاسبه هریک از فرمول‌های زیر را بنویسید:

$$z = \frac{a+b}{b-c} + d$$

$$z = x^3 \times y \div 2$$

$$x = \frac{-b + \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$$

توابع ریاضی

⌘ ویژوال بیسیک همانند سایر زبان‌های برنامه نویسی یکسری عملیات ریاضی را در غالب تابع در اختیار برنامه نویس قرار می‌دهد

⌘ توابع معمولاً یکسری عملیات را بروی یک داده ورودی انجام می‌دهند و مقداری را به عنوان نتیجه برمی‌گردانند. به عنوان مثال:

$$\begin{aligned} \text{⌘ } x &= 25 \\ y &= \text{Sqr}(x) \end{aligned}$$

⌘ $\text{Sqr}()$ یک تابع از قبل تعریف شده می‌باشد که ریشه دوم آرگومان خود را برمی‌گرداند

توابع و استفاده از عبارتهای محاسباتی به عنوان آرگومان

☞ همواره استفاده از توابع محاسباتی ممکن است به صورت تودرتو انجام پذیرد. به عنوان مثال:

```
Math.Sqrt(Math.Abs(x))
```

☞ همواره می توان از یک عبارت محاسباتی به عنوان آرگومان ورودی یک تابع استفاده نمود. به عنوان مثال:

```
Math.Sqrt(x ^ 2)
```

☞ توابع همیشه از داخل به سمت بیرون مورد محاسبه و پردازش قرار می گیرند

متغیرهای خالی در محاسبات ریاضی

☞ به متغیرهایی که هیچ مقداری به آنها نسبت داده نشده است متغیرهای خالی می‌گوییم

☞ اگر در محاسبات ریاضی از یک متغیر خالی استفاده شود نحوه برخورد با آن، معادل زمانی است که متغیر دارای مقدار صفر باشد

⏏ توجه به خطای زمان اجرای تقسیم بر صفر

تبدیل نوع داده‌ها

ویژوال بیسیک به صورت خودکار بسیاری از نوع داده‌ها را قبل از انجام محاسبات تبدیل می‌نماید

مانند ضرب متغیری از نوع `Single` با متغیری از نوع `integers` و انتساب آن در متغیر از نوع `currency`

انجام برخی از تبدیلات امکان پذیر نیست

انتساب مقادیر متنی به متغیری که صراحتاً از نوع عددی تعریف شده است

تابع ( ) Val

- ☞ تابع Val() مقدار عددی آرگومان خود را برمی گرداند
- ☒ معمولا آرگومان این تابع رشته است ولی می تواند عدد نیز باشد
- ☒ عموما جهت تبدیل رشته به عدد مورد استفاده قرار می گیرد

☞ مثال هایی از استفاده این تابع:

```
☞ intQty = Val(txtQty.Text)
intCourse = Val(cboCourseNumber.Text)
sglPrice = Val(InputForm.Tag)
```

مثالهایی از استفاده تابع Val ( )

⌘ Val ("123.54")   123.54

⌘ Val ("")   0

⌘ Val("123A45")   123

⌘ Val("A123")   0

⌘ Val(" 123 456")   123456

متدهای کلاس Math

➤ **Abs**

➤ **Sin**

➤ **Cos**

➤ **Tan**

➤ **Atn**

➤ **Exp**

➤ **Log**

➤ **Round**

➤ **Sqr**

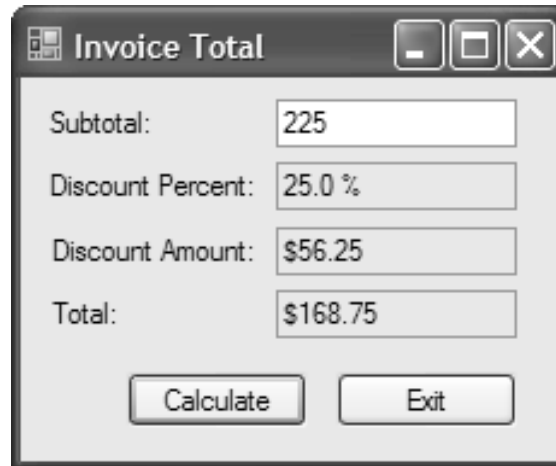
➤ **Randomize**

➤ **Rnd**

➤ **Sgn**

The Invoice Total form

The image shows a Windows-style dialog box titled "Invoice Total". It contains four input fields with the following values: Subtotal: 225, Discount Percent: 25.0 %, Discount Amount: \$56.25, and Total: \$168.75. At the bottom, there are two buttons: "Calculate" and "Exit".

Field	Value
Subtotal:	225
Discount Percent:	25.0 %
Discount Amount:	\$56.25
Total:	\$168.75